

Organizačný poriadok súťaže

Názov súťaže: Hviezdoslavov Kubín, postupová súťaž a prehliadka v umeleckom prednese poézie a prózy, v tvorbe recitačných kolektívov a divadiel poézie detí, mládeže a dospelých

Organizátor súťaže: Národné osvetové centrum (vyhlasovateľ, odborný garant a hlavný finančný partner)

Číslo schváleného organizačného poriadku súťaže: 2025/5060:8-E9171

Čl. 1

Úvodné ustanovenie

Organizačný poriadok súťaže je vypracovaný v súlade so smernicou č. 19/2024 o súťažiach a predmetových olympiádach (ďalej len „smernica“), ktorá nadobudla účinnosť 1. septembra 2024.

Národné osvetové centrum (ďalej len „NOC“) podľa § 5 bodu (3) f) zákona o kultúrno-osvetovej činnosti č. 189/2015 Z. z. v znení č. 103/2022 Z. z. vyhlasuje, odborne a metodicky riadi, koordinuje a financuje realizáciu postupových súťaží a prehliadok v oblasti záujmovej umeleckej činnosti a neprofesionálnej umeleckej tvorby vrátane súťaže Hviezdoslavov Kubín, postupovej súťaže a prehliadky v umeleckom prednese poézie a prózy, v tvorbe recitačných kolektívov a divadiel poézie detí, mládeže a dospelých (ďalej len „Hviezdoslavov Kubín“, alebo „HK“).

Čl. 2

Poslanie súťaže a jej charakteristika

1. Celoštátna postupová súťaž a prehliadka umeleckého prednesu poézie a prózy, tvorby recitačných kolektívov a divadiel poézie detí, mládeže a dospelých Hviezdoslavov Kubín je najstaršou a najprestížnejšou súťažou a zároveň vrcholným podujatím tohto druhu na Slovensku.
2. Súťaž je určená deťom, mládeži a dospelým.
3. Súťaž je určená jednotlivcom a kolektívom/tímom.
4. Súťaž je postupová.
5. Súťaž nie je tematicky zameraná ani vymedzená.
6. Súťaž je realizovaná každý rok (je pravidelná).
7. Národné osvetové centrum (ďalej len „NOC“) podľa § 5 bodu (3) f) zákona o kultúrno-osvetovej činnosti č. 189/2015 Z. z. v znení č. 103/2022 Z. z. vyhlasuje, odborne a metodicky riadi, koordinuje a financuje realizáciu postupových súťaží a prehliadok v oblasti záujmovej umeleckej činnosti a neprofesionálnej umeleckej tvorby vrátane súťaže Hviezdoslavov Kubín.
8. Súťaž je podľa čl. 3 ods. 1 smernice č. 19/2024 o súťažiach a predmetových olympiádach určená pre žiakov základných škôl, základných umeleckých škôl, žiakov stredných škôl, ale aj vysokých škôl a dospelých pracujúcich občanov – jednotlivcov, detské divadelné súbory a mládežnícke či dospelé divadelné súbory – kolektívov.
9. Súťaž prebieha prezenčnou formou¹.
10. Súťaž sa zameriava na podporu a rozvíjanie tvorivej činnosti v oblastiach neprofesionálnej umeleckej tvorby s cieľom podpory tvorivosti a zviditeľnenia detí s nadaním a žiakov s nadaním.

¹ V prípade vyhlásenia núdzového stavu vládou SR (napríklad pri pandemickej situácii) môže súťaž prebehnúť dištančnou formou.

11. Súťaž nie je realizovaná s cieľom dosiahnuť zisk.
12. **Poslaním** súťaže je nadobúdanie vedomostí, rozvíjanie nadania a umelecko-odborný rast jednotlivcov a kolektívov prostredníctvom poznávania, realizácie a prezentácie umeleckej tvorby v oblasti umeleckého prednesu, recitačných kolektívov a divadla poézie.
13. **Cieľmi súťaže** sú:
 - a. prezentovať a konfrontovať súčasnú interpretačnú tvorbu v oblasti umeleckého prednesu jednotlivcov a kolektívov a inscenačnú tvorbu divadiel poézie,
 - b. hlbšie spoznávať literárne hodnoty a zoznamovať s nimi verejnosť, rozširovať a prehľbovať v súťažiacich literárne poznanie, tvorivosť, kultivovať ich jazyk, reč, zmysel pre rytmus, pestovať vzťah k slovu ako kultúrnej a umeleckej hodnote,
 - c. prispievať k vyhľadávaniu talentovaných a nadaných žiakov a študentov v oblasti umeleckého slova, viesť ich k samostatnej tvorivej činnosti, upevňovať ich záujem o sebazvedelávanie, prispievať k účelnému a efektívnemu využívaniu voľného času,
 - d. umožniť pedagogickým pracovníkom využívať poznatky zo súťaže na skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu detí a mládeže v predmetoch slovenský jazyk a literatúra, estetická a etická výchova a kultúrnym pracovníkom ponúknuť možnosť na skvalitnenie kultúrneho života v miestach a regiónoch,
 - e. aktivizovať slovnú interpretačnú a divadelnú tvorbu na základných, stredných a vysokých školách, základných umeleckých školách, v centrách voľného času a ďalších subjektoch vzdelávacej, kultúrnej a umeleckej činnosti detí, mládeže a dospelých,
 - f. vytvárať možnosť prezentácie, vzájomnej konfrontácie, inšpirácie a vzdelávania pre všetkých záujemcov o túto činnosť prostredníctvom prehliadok, hodnotiacich diskusií a iných foriem vzdelávacích i sprievodných podujatí.

Čl. 3

Organizátor a subjekty podieľajúce sa na organizácii súťaže

Riadenie súťaže

1. Vyhlasovateľom, odborným garantom, hlavným koordinátorom a hlavným finančným partnerom je Národné osvetové centrum z poverenia Ministerstva kultúry SR.
2. Organizátormi jednotlivých kôl sú regionálne a krajské osvetové a kultúrne strediská a ďalšie kultúrne a školské subjekty.

Jednotlivé stupne súťaže:

1. Celoštátne kolo

Organizačno-produkčná stránka Hviezdoslavovho Kubína je v kompetencii Mestského kultúrneho strediska v Dolnom Kubíne.

Mestské kultúrne stredisko Dolný Kubín

Námestie slobody 1269/3

026 01 Dolný Kubín

IČO: 00355046

DIČ: 2020561994

Kontakt:

0915 895 368

e-mail: prevadzkuje@msksdk.sk

Právna forma: príspevková organizácia

Odborno-dramaturgická koncepcia Hviezdoslavovho Kubína je v kompetencii Národného osvetového centra ako odborného garanta, ktoré je zodpovedné za obsahovú stránku celoštátnej súťaže a prehliadky.

Národné osvetové centrum, Bratislava

Adresa: Nám. SNP č. 12

812 34 Bratislava 1

IČO: 00164615

Kontakt: odborná pracovníčka pre umelecký prednes Mgr. art. Renata Jurčová

e-mail: renata.jurcova@nocka.sk

tel. č.: [+421 2 204 71 249](tel:+421220471249), mobil: [+421 915 968 433](tel:+421915968433)

Právna forma: príspevková organizácia

Organizačná komisia – spoluorganizátori celoštátneho kola

Úlohou Organizačnej komisie spoluorganizátorov celoštátneho kola je navrhovať sprievodný program celoštátneho kola Hviezdoslavovho Kubína. Stretávajú sa minimálne raz ročne (pred súťažou) a predsedom organizačnej komisie je riaditeľka Mestského kultúrneho strediska a odborná pracovníčka pre umelecký prednes NOC.

Mestské kultúrne stredisko v Dolnom Kubíne a Národné osvetové centrum v Bratislave tak spolupracuje s ďalšími inštitúciami pôsobiacimi v Dolnom Kubíne či sú inak spriaznené. Každoročne sa k spoluorganizácii pridávajú aj iné inštitúcie, ktoré rôzne prispievajú k zlepšeniu organizácie.

Sú nimi:

Oravské múzeum P. O. Hviezdoslava

Oravské kultúrne stredisko, Dolný Kubín

Oravská knižnica A. Habovštiaka, Dolný Kubín

Miestny odbor Matice slovenskej, Dolný Kubín

Mesto Dolný Kubín

Obec Vyšný Kubín

Gymnázium P. O. Hviezdoslava, Dolný Kubín

Seniorenenky

Asociácia spisovateľov Slovenska

2. Krajské kolá

- a. Organizátormi sú kultúrno-osvetové zariadenia zriadené samosprávnymi krajmi podľa Zákona o kultúrno-osvetovej činnosti č. 189/2015, ktoré majú v kompetencii organizačnú aj odbornú stránku podujatia.
- b. Národné osvetové centrum spĺňa koordinačnú funkciu a schvaľuje odbornú stránku krajských kôl, vrátane odborných porôt.

3. Nižšie kolá

- a. Organizátormi nižších kôl sú školské subjekty, kultúrne subjekty, kultúrne strediská, regionálne a krajské osvetové a kultúrne strediská.
- b. Národné osvetové centrum spĺňa koordinačnú funkciu a schvaľuje odbornú stránku nižších kôl, vrátane odborných porôt.

Čl. 4

Organizačné zabezpečenie súťaže a dokumenty

1. Súťaž sa organizuje v **kategóriách: jednotlivci** (I. kategória, II. kategória, III. kategória, IV. kategória, V. kategória) a **tímy/kolektívy** (I. kategória, II. kategória).²
2. Vyhlasovateľ súťaže, Národné osvetové centrum, každoročne vydáva **Propozície (metodicko-organizačné pokyny)**, v ktorých uvádza bližšiu špecifikáciu súťaže (podmienky prihlasovania, podmienky pre súťažiacich, pre organizátorov, priebeh jednotlivých kôl) a zverejňuje ich na svojom webovom sídle: <https://www.nocka.sk/sutaze-a-prehliadky/hviezdoslavov-kubin/>.
3. Propozície (metodicko-organizačné pokyny) organizátor zasiela všetkým regionálnym úradom školskej správy a ministerstvu na adresu elektronickej pošty zverejnenej na webovom sídle: sutaze@minedu.sk.
4. Jednotlivé kolá súťaže koordinuje Národné osvetové centrum ako garant kvality súťaže.
5. Jednotlivé kolá súťaže kontrolujú príslušné **odborné poroty** schválené Národným osvetovým centrom v súlade s týmto organizačným poriadkom a garantujú ich regulárny priebeh, odbornosť a kvalitu.
6. Organizátorov jednotlivých kôl zabezpečuje príslušný regionálny úrad školskej správy v sídle kraja v súlade s odporúčením Národného osvetového centra.
7. Jednotlivé kolá súťaže po organizačnej stránke zabezpečujú v súlade so smernicou:
 - a. základné školy, základné umelecké školy a iné školské zariadenia v rámci školského kola (resp. triedneho výberu),
 - b. základné školy, základné umelecké školy, centrá voľného času, kultúrno-osvetové zariadenia, mestské kultúrne strediská, mestá, obce a iné kultúrne organizácie v rámci nižších kôl súťaží,
 - c. kultúrno-osvetové zariadenia a iné kultúrne organizácie v rámci krajského kola,
 - d. Mestské kultúrne stredisko v Dolnom Kubíne pri zabezpečení celoštátneho kola.

Čl. 5

Štruktúra rozpočtu, použitie a postup pri zúčtovaní finančných prostriedkov

Súťaž Hviezdoslavov Kubín je financovaná z dvoch zdrojov – z Ministerstva kultúry SR a Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR.

Ministerstvo kultúry SR:

Národné osvetové centrum (hlavný finančný partner) podľa § 5 bodu (3) f) zákona o kultúrno-osvetovej činnosti č. 189/2015 Z. z. v znení č. 103/2022 Z. z. vyhlasuje, odborne a metodicky riadi, koordinuje a financuje realizáciu postupových súťaží a prehliadok v oblasti záujmovej umeleckej činnosti a neprofesionálnej umeleckej tvorby. Finančné prostriedky organizátori jednotlivých kôl získavajú podľa Zásad poskytovania finančných prostriedkov na celoštátne postupové a nepostupové súťaže vyhlasované Národným osvetovým centrom uverejnené na webovom sídle NOC:

<https://www.nocka.sk/sutaze-a-neprofesionalne-umenie/financovanie-sutazi/>

Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR:

Súťaž je spolufinancovaná v zmysle čl. 14 Smernice č. 19/2024. Z rozpočtu súťaže sa uhrádzajú náklady na celoštátne kolo.

² Podmienky pre zaradenie do jednotlivých kategórií sú uvedené v Čl. 7 – Štruktúra súťaže.

Čl. 6

Odborné a organizačné zabezpečenie súťaže a činnosti odborných porôt/komisií

Odborné poroty

1. Na objektívne hodnotenie súťažných vystúpení sa zostavujú odborné poroty z aktívnych odborníkov v oblasti umeleckého prednesu a divadla s adekvátnou viacročnou praxou, pričom odporúčané **zloženie odbornej poroty** je
 - a. **pre umelecký prednes:** recitátor, pedagóg (lektor) prednesu alebo slovenského jazyka a literatúry, herec, literárny autor, literárny vedec,
 - b. **pre recitačné kolektívy a divadlá poézie:** režisér, dramaturg, literárny vedec (teatrológ), hudobník, scénograf.
2. Odborné poroty pre jednotlivé kategórie môžu mať **3 až 5 členov**, pričom odporúčaný počet porotcov je kvôli hlasovaniu nepárny.
3. Organizátori na všetkých stupňoch súťaže sú povinní členom odbornej poroty dať v dostatočnom predstihu **texty, ktoré budú recitátori prednášať na konkrétnom kole a vytlačiť ich pre každého porotcu**, aby si do nich mohol zaznačovať poznámky. Zároveň každý porotca dostane zoznam recitátorov, pero a papier.
4. **Úlohy** odborných porôt na každom stupni súťaže:
 - a. dohliadať na odbornú stránku podujatia,
 - b. odborne zhodnotiť výkon jednotlivcov a kolektívov podľa stanovených kritérií hodnotenia,
 - c. určiť výsledky podujatia,
 - d. dať spätnú väzbu jednotlivcom a kolektívom prostredníctvom rozborového seminára,
 - e. vyplniť hodnotiacu správu podujatia – zhodnotiť celkovú úroveň podujatia a navrhovať zlepšenia súťaže.

Vymenovanie odbornej poroty

1. Odborné poroty nižších kôl navrhujú organizátori jednotlivých kôl súťaží. Zloženie týchto porôt podlieha písomnému e-mailovému schváleniu odborným pracovníkom NOC. Následne poroty vymenujú riaditelia kultúrnych a školských zariadení, ktoré organizujú jednotlivé kolá súťaže. Organizátorom sa odporúča vyberať porotcov zo zoznamu odborníkov, ktorý tvorí prílohu Propozícií (metodicko-organizačných pokynov), a podľa potreby konzultovať porotu s Národným osvetovým centrom.
2. Programovú radu a celoštátne odborné poroty vymenuje generálny riaditeľ Národného osvetového centra na návrh odborného pracovníka pre umelecký prednes NOC. Programová rada sa skladá spravidla z vybraných členov krajských a celoštátnych porôt a odborného pracovníka pre umelecký prednes NOC.
3. Člen odbornej poroty na každom stupni súťaže nesmie byť v konflikte záujmov, t. j. v porote nemá pôsobiť porotca, ktorý recitátora pripravoval (s výnimkou triednych a školských kôl) alebo je v blízkom príbuzenskom vzťahu so súťažiacimi.
4. Člen odbornej poroty na každom stupni súťaže musí mať na túto funkciu osobnostné predpoklady a ľudský prístup, pričom hodnotí nezávisle a v súlade s kritériami hodnotenia; dodržiava hranice korektného pracovného vzťahu, ku všetkým účastníkom a zložkám, ktoré sa podieľajú na koordinácii, príprave a realizácii podujatia pristupuje s rešpektom; správa sa dôstojne, eticky a profesionálne; dodržiava zásady rovnakého zaobchádzania a nediskriminuje z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a

rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia.

Celoštátna odborná komisia (COK)

1. Je orgánom zabezpečujúcim odbornú úroveň postupovej súťaže.
2. COK tvorí zoskupenie odborníkov na umelecký prednes: pedagogický zamestnanec; odborný zamestnanec; člen občianskeho združenia, ktoré pôsobí v príslušnej oblasti; zástupca priamo riadenej organizácie; lektor; dramaturg; odborný pracovník pre umelecký prednes; výskumno-vedecký pracovník; dlhoročný metodik; režisér; divadelný teoretik; odborný hodnotiteľ – všetci s umeleckou, porotcovskou praxou na súťaži Hviezdoslavov Kubín minimálne tri roky s minimálnym vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa.
3. Členov COK navrhuje odborný pracovník pre umelecký prednes NOC a vymenúva ich Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR.
4. COK navrhuje zmeny propozícií (metodicko-organizačných pokynov) podľa aktuálnych potrieb a dohliada na úroveň jednotlivých stupňov súťaže.
5. COK sa schádza najmenej raz do roka.
6. Zodpovednými osobami za jednotlivé COK sú spravidla odborní pracovníci NOC, ktorí vedú ich agendu, navrhujú riešenia a zapracovávajú schválené výstupy do praxe.

Programová rada celoštátneho kola Hviezdoslavovho Kubína

1. Programová rada má za úlohu stanoviť definitívny zoznam účastníkov celoštátneho kola súťaže Hviezdoslavov Kubín (vyberá z návrhov krajských porôt).
2. Programovú radu vymenuje generálny riaditeľ NOC z návrhu odborného pracovníka pre umelecký prednes NOC. Programová rada sa skladá spravidla z vybraných členov krajských a celoštátnych porôt a odborného pracovníka pre umelecký prednes NOC.

Čl. 7

Štruktúra súťaže

1. Súťaž má postupový charakter a je **viacstupňová**:
školské súťaže – v prípade vysokého záujmu im môžu predchádzať triedne výbery,
okresné súťaže – v prípade vysokého počtu účastníkov im môže predchádzať obvodný výber bližšie špecifikovaný v propozíciách (metodicko-organizačných pokynoch),
krajské súťaže – v prípade vysokého počtu účastníkov im môže predchádzať regionálny výber bližšie špecifikovaný v propozíciách (metodicko-organizačných pokynoch),
celoštátna súťaž a prehliadka.
2. Základným stupňom súťaže pre detské kategórie jednotlivcov (I. – III.) je školské kolo. Víťaz postupuje do okresného kola (príp. obvodného výberu), potom do krajského kola (príp. regionálneho výberu). Víťazi krajských kôl postupujú do celoštátneho kola, pričom o konečnom výbere súťažiacich do celoštátneho kola rozhoduje programová rada.
3. Súťaž na jednotlivých stupňoch pozostáva zo súťažných vystúpení, z interného hodnotenia poroty, odborného seminára, vyhlásenia výsledkov a môže byť obohatená o tvorivé dielne alebo iné kultúrne a vzdelávacie aktivity.
4. Odborný rozborový seminár ako najdôležitejšia súčasť každého stupňa súťaže je adresný, dôsledný a opiera sa o kritériá hodnotenia uvedené v propozíciách. Realizuje sa stretnutím odbornej poroty účastníkov, na ktorom porota urobí dôkladnú analýzu jednotlivých súťažných vystúpení.

5. Termíny na ukončenie jednotlivých kôl súťaže sú uvedené v samostatnom dokumente zverejnenom na stránke Národného osvetového centra.
6. Termín celoštátneho kola je zverejnený na stránke Národného osvetového centra.

Čl. 8

Kategórie súťaže³

Súťaž jednotlivcov

Umelecký prednes detí:

- I. kategória
žiaci 2. – 4. ročníka základných škôl a žiaci základných umeleckých škôl vo veku 7 – 10 rokov,
 - a. umelecký prednes **poézie**,
 - b. umelecký prednes **prózy**.
- II. kategória
žiaci 5. – 6. ročníka základných škôl, prímy (1. ročníka) osemročných gymnázií a žiaci základných umeleckých škôl vo veku 10 – 12 rokov,
 - a. umelecký prednes **poézie**,
 - b. umelecký prednes **prózy**.
- III. kategória
žiaci 7. – 9. ročníka základných škôl a sekundy, tercie, kvarty (2. – 4. ročníka) osemročných gymnázií a žiaci základných umeleckých škôl vo veku 12 – 15 rokov,
 - a. umelecký prednes **poézie**,
 - b. umelecký prednes **prózy**.

Umelecký prednes mládeže:

- IV. kategória
žiaci 1. – 4. ročníka stredných škôl, 5. – 8. ročníka osemročných gymnázií a žiaci bilingválnych gymnázií a ostatná nevysokoškolská mládež do 19 rokov vrátane⁴,
 - a. umelecký prednes **poézie**,
 - b. umelecký prednes **prózy**.

Umelecký prednes dospelých:

- V. kategória
študenti vysokých škôl bez ohľadu na vek, žiaci 5. – 6. ročníka konzervatórií a **dospelí** od 20 rokov⁵,
 - a. umelecký prednes **poézie**,
 - b. umelecký prednes **prózy**.

Súťaž kolektívov/tímov

- I. kategória

³ Prípadné zmeny, aktualizácie jednotlivých kategórií pre každý školský rok sú uverejnené v metodicko-organizačných pokynoch.

⁴ Záväznosť vekovej hranice je platná k termínu súťaže základného, resp. východiskového kola.

⁵ Záväznosť vekovej hranice je platná k termínu súťaže základného, resp. východiskového kola.

detské recitačné kolektívy a divadlá poézie, vek účinkujúcich členov súboru **do 15 rokov**.

II. kategória

divadlá poézie a recitačné kolektívy mládeže a dospelých, vek účinkujúcich členov súboru **nad 15 rokov**.

Prípadné rozšírenia informácií a aktualizácie jednotlivých kategórií pre príslušný rok sa osobitne zverejňujú každý rok v Propozíciách (metodicko-organizačných pokynoch), ktoré vydáva Národné osvetové centrum v Bratislave.

Čl. 9

Spôsob hodnotenia, hodnotiace kritériá

Hodnotenie súťaže

Na celoštátnej úrovni

- Sú kolektívy zaradené podľa úrovne do **zlatého, strieborného a bronzového pásma, resp. mimo nich** a odborná porota zároveň udeľuje jednu **hlavnú cenu** v každej kategórii (ktoré je ekvivalentom 1. miesta), prípadne aj špeciálne ceny.
- V **detských kategóriách recitátorov (I. – III. kategória)** porota udeľuje špeciálne ceny, pričom maximálne trom recitátorom v každej kategórii udeľuje návrh na postup na Scénickú žatvu.
- Návrh na postup na Scénickú žatvu sa zároveň považuje za mimoriadny výsledok žiaka a ekvivalent prvého miesta podľa smernice č. 19/2024 o súťažiach a predmetových olympiádach Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR, na základe ktorého zriaďovatelia poskytujú školám finančné prostriedky.
- V súťaži **IV. a V. kategórie recitátorov** porota musí udeliť **prvé tri miesta a čestné uznanie**.

Na nižších stupňoch súťaže

- porota musí udeliť jedno **1. miesto, nasledujúce 2. a 3. miesto** môže byť znásobené. Jednotlivec alebo kolektív umiestnený na 1. mieste postupuje do ďalšieho kola súťaže.⁶
- V odôvodnených prípadoch môže porota udeliť **špeciálne ceny**.

Kritériá hodnotenia

V kategóriách **umeleckého prednesu súťaže jednotlivcov**:

1. dramaturgická príprava predlohy
 - **vhodnosť výberu textu** podľa veku a typu recitátora,
 - myšlienková a umelecká **náročnosť predlohy**,
 - **originalita a objavnosť** predlohy,
 - **správne pochopenie obsahu** a zmyslu textu,
 - **rozbor, členenie a úprava** predlohy,
 - **vystihnutie žánrových a štýlových osobitostí** textu,
 - **aktuálny výklad** recitovaného textu;
2. tvorivosť a osobnostný prístup recitátora
 - **schopnosť vnútorného videnia a cítenia** recitátora,
 - **schopnosť vytvorenia vzťahu, názoru a postoja** k textu,
 - **hlasová a rečová technika** recitátora,

⁶ Na nižšom stupni súťaže môže porota v prípade vynikajúcich výkonov inscenácií odporučiť na postup aj 2. miesto. Organizátor vyššieho kola súťaže (v prípade celoštátneho kola programová rada) rozhodne podľa koncepcie a možností, či je možné návrhy prijať. Na najvyššom stupni súťaže môžu byť znásobené aj prvé miesta.

- **originalita a kultivovanosť** rečového prejavu a vystupovania,
 - **tvorivá práca** s recitátorskými výrazovými prostriedkami,
 - funkčnosť použitia **slovných a mimoslovných prostriedkov**,
 - **výstavba, gradácia a pointovanie** prednesu,
 - **miera rozumovej a citovej účasti** na prednese;
3. pôsobivosť prednesu na poslucháča
- **zacielenosť** na poslucháča a kontakt s ním,
 - **presvedčivosť** interpretácie,
 - pôsobenie recitátora **ako osobnosti**,
 - **originálnosť recitátora** a jeho výkonu,
 - dodržanie časového limitu.

V kategóriách **recitačných kolektívov a divadiel poézie**:

1. **dramaturgia**
 - **vhodnosť témy a predlohy** pre kolektív (vek, sociálne a kultúrne zázemie, špecifickosť kolektívu),
 - **myšlienková a umelecká náročnosť predlohy**,
 - **originalita, novosť a objavnosť predlohy**,
 - **spracovanie literárnej predlohy** do scenára (rešpektovanie témy, formy a špecifickosti literárnej predlohy; vystihnúť obsahových, žánrových a štýlových osobitostí textu; vystihnúť aktuálnosti obrazov, myšlienok či formy textu; členenie na party),
 - **uplatnenie dramatických zákonitostí** pri tvorbe scenára,
 - **harmónia literárnosti a dramatickosti** v scenári,
 - **pochopenie obsahu** a zmyslu predlohy a scenára,
 - **aktuálnosť predlohy** a scenára,
 - **dramaturgické a pedagogické zámery a ciele**, ich naplnenie v scenári;
2. **javiskové stvárnenie**
 - **jasnosť a cieľ** režijnej koncepcie,
 - **zreteľnosť myšlienково-poetických rovín a javiskových obrazov**,
 - **členenie, charakter výstavby a temporytmus** inscenácie,
 - **hlasová a výrazová úroveň interpretov** (technika hlasu a reči jednotlivcov a zboru; čistota, výraz, plasticnosť sólových interpretov a zboru; charakteristika, vzťahy, funkcie jednotlivcov a zboru; tempo, rytmus, kompaktnosť interpretačného kolektívu),
 - **zvukové a hudobné spracovanie** inscenácie (výber zvukových a hudobných prvkov a ich funkčnosť, výber hudby a jej funkčnosť, zvukovo-rytmická, spevácka, zborová a hudobná interpretácia),
 - **pohybové, prípadne choreografické spracovanie** inscenácie (charakter, cieľ, funkčnosť, nápaditosť pohybu a choreografie vo vzťahu k téme a dramaturgicko-režijnému cieľu; pohybová úroveň a technika interpretov, realizácia javiskových a choreografických foriem),
 - **výtvarné spracovanie** inscenácie (výber, charakter a funkčnosť hmotného – výtvarného – materiálu vo vzťahu k téme, scenáru a k dramaturgicko-režijnej koncepcii; estetika farieb a tvarov v kostýmovaní a scénografii, výtvarný štýl inscenácie; pohyb výtvarného materiálu na scéne, jeho funkčnosť, obrazotvornosť a technická presnosť),
 - **koexistencia a súhra všetkých javiskových zložiek**;
3. **zameranosť na diváka**
 - **komunikatívnosť** inscenácie s divákom,
 - **súhra slovného, poetického a dramatického** v inscenácii,

- **originálnosť a jedinečnosť** inscenácie.

Popis procesu hodnotenia odbornej poroty

1. Porota obdrží od organizátora kola e-mailom texty, ktoré budú recitátori recitovať.
2. Počas prednesu recitátora má odborná porota pred sebou text a zapisuje si poznámky do textu alebo na papier.
3. Po uskutočnení prednesov odborná porota vedie individuálny, adresný umelecky odborný rozbor a po ňom organizátor vyhlasuje výsledky súťaže.
4. Po uskutočnení súťaže odborná porota vypisuje hodnotiacu správu, v ktorej zhodnotí úroveň súťažných prednesov, organizáciu podujatia, odôvodní jednotlivé miesta a prednesy.
5. Výsledky organizátor zverejňuje na svojom webe.
6. Výsledky organizátor vypíše v prihlasovacom systéme NOC do Protokolu, zároveň vypíše Hodnotiacu správu predsedu poroty.
7. Účastníkom súťaže príde z prihlasovacieho systému NOC dotazník spokojnosti – kde sa organizátor poučíť zo spätnej väzby. Odbornej porote dotazník zasiela organizátor.

Čl. 10

Odborná príprava žiakov na domáce súťaže

- a) Účasť na rozborovom seminári v každom stupni súťaže s odbornou porotou.
Odborný rozborový seminár ako najdôležitejšia súčasť každého stupňa súťaže je adresný, dôsledný a opiera sa o kritériá hodnotenia uvedené v propozíciách. Realizuje sa stretnutím odbornej poroty a účastníkov, na ktorom porota urobí dôkladnú analýzu jednotlivých súťažných vystúpení.
- b) Účasť na workshopoch, seminároch, diskusiách a pod. realizovaných v rámci jednotlivých kôl súťaže, ale aj mimo nich.
- c) Na súťaž Hviezdoslavov Kubín sa deti a detské divadelné súbory pripravujú so svojimi pedagógmi a režisérmi v rámci vyučovacieho, ale aj mimo vyučovacieho procesu.

Čl. 11

Podmienky účasti a postupový kľúč

Prihlasovanie

1. Na súťaži sa môže zúčastniť každý neprofesionálny recitátor, záujemca o umelecký prednes a neprofesionálne kolektívy inscenujúce literárne texty.
2. **Žiaci I. – III. kategórie a recitátori IV. kategórie** majú právo prihlásiť sa do školského kola (resp. triedneho výberu) v škole, ktorú navštevujú. Deti v domácom vzdelávaní sa prihlasujú do súťaže kmeňovej, resp. skúšobnej školy alebo základnej umeleckej školy. Ak sa školské kolá v uvedených školách nekonajú, môže pre nich základné kolo organizovať príslušné občianske združenie. Individuálne problémy rieši Národné osvetové centrum.
3. **Organizátori školských kôl prihlasujú víťazných postupujúcich recitátorov do vyššieho kola súťaže prostredníctvom elektronického formulára na webovej stránke Národného osvetového centra.** Pri prihlásení recitátorov sa uvádzajú len základné údaje a v prípade postupu do krajského kola systém vyzve zodpovednú osobu na doplnenie informácií do prihlášok.
4. Ak sa školské kolá na stredných školách nekonajú, recitátori IV. a V. kategórie majú právo prihlásiť sa do okresného kola súťaže podľa miesta bydliska alebo školy/pracoviska. V prípade,

že kultúrne inštitúcie okresné kolá neorganizujú, recitátori IV. – V. kategórie majú právo prihlásiť sa do vyšších kôl súťaže, ale do najnižšieho kola, ktoré sa v okruhu ich pôsobenia organizuje. **Títo recitátori sa prihlasujú do súťaže samostatne prostredníctvom elektronického formulára na webovej stránke Národného osvetového centra.**

5. **Kolektívy** sa prihlasujú do okresných kôl **podľa miesta svojho pôsobenia prostredníctvom elektronického formulára na webovej stránke Národného osvetového centra. Prihlasuje ich vedúci alebo zriaďovateľ súboru.**
6. V prípade, že **sa nemení veková kategória**, tak: recitátori, ktorí sa zúčastnili na celoštátnej súťaži a prehliadke Hviezdoslavov Kubín v predchádzajúcom roku, majú právo nastúpiť v nasledujúcom roku do súťaže v krajskom kole. Podobne tí, čo sa zúčastnili na krajskom kole, môžu nastúpiť v okresnom kole (regionálnom výbere) a pod.
7. Víťazní recitátori a víťazné inscenácie z celoštátneho kola postupujú na celoštátny festival neprofesionálneho divadla a umeleckého prednesu s medzinárodnou účasťou Scénická žatva, ktorý organizuje Národné osvetové centrum.

Súťažné podmienky

1. Súťaž sa koná v prednese slovenskej a svetovej básnickej a prozaickej (nie dramatickej) literatúry v **slovenskom jazyku**.
2. Recitátori a kolektívy prechádzajú všetkými stupňami súťaže **s tým istým textom a s tou istou inscenáciou**, ktorými sa prezentujú v základnom stupni súťaže.⁷
3. Recitátor je povinný **prednášať text naspamäť**.
4. Recitátorovi organizátor zapisuje čas prednesu.
5. Ak recitátor **nedodrží časový limit** určený v jednotlivých kategóriách, má k dispozícii toleranciu jednej minúty, ak aj tú prekročí, bude zo súťaže **vylúčený**, pričom porota mu na hodnotiacom seminári môže dať spätnú väzbu. Organizátor však necháva recitátora dokončiť prednes, aj keby prekročil časový limit.
6. Do súťaže **nemožno vstúpiť s textom**, s ktorým recitátor v minulosti na súťaži Hviezdoslavov Kubín už vystúpil alebo s ktorým získal umiestnenie na celoslovenských kolách iných recitátorských súťaží (Šaliensky Matko, Beniakové Chynorany, Vansovej Lomnička, Naša Vansovej Lomnička, Timravina studnička, ... a Slovo bolo u Boha, Dilingova Trstená a ďalšie).
7. Recitátor môže nastúpiť do súťaže **len s jedným textom**.
8. Podmienkou účasti jednotlivcov je **priloženie súťažného textu prednesu k prihláške**.⁸ V texte treba zachovať grafické členenie veršov a strof, odsekov podľa knižného alebo časopiseckého vydania. Na súťažný text je potrebné uviesť **meno recitátora, autora, prekladateľa, názov a zdroj textu**, prípadne upravovateľa textu a **meno/á pedagóga/lektora**, s ktorým recitátor na texte pracoval.
9. Do prihlášky je potrebné **uviesť meno pedagóga/lektora, ktorý recitátora na prednes pripravoval**. Nie pedagóga slovenského jazyka.⁹

⁷ Medzi stupňami súťaže môže recitátor a kolektív v súťažnom vystúpení robiť úpravy na základe odporúčaní odbornej poroty. Je však potrebné dostatočne včas pred konaním konkrétneho kola dodať aktuálnu verziu recitovaného úryvku alebo scenára.

⁸ Všetci mládežníci a dospelí recitátori, neskôr aj detskí recitátori, ktorí postúpili do krajského kola, sú povinní priložiť k prihláške text prednesu v editovateľnom formáte.

⁹ V prípade uvedenia nepravdivej informácie môže byť recitátor zo súťaže vylúčený.

10. **Odporúča sa, aby pedagóg/lektor, ktorý pripravoval recitátora na prednes, sa zúčastnil každého kola Hviezdoslavovho Kubína,** ktorého sa recitátor zúčastní. Aby recitátorovi vedel dostatočne pretlmočiť rozborový seminár.
11. Súbory sa **nemôžu zúčastniť na súťaži s inscenáciou,** s ktorou vstúpili do inej súťaže vyhlasovanej a odborne garantovanej Národným osvetovým centrom, ani s inscenáciou, s ktorou už súťažili na Hviezdoslavovom Kubíne v minulosti.
12. Podmienkou účasti kolektívu je **priloženie scenára inscenácie** k prihláške s uvedením **autorov a prekladateľov** textov, ako aj **tvorcov inscenácie**.

Čl. 12

Práva a povinnosti súťažiacich

1. Súťažiaci ma právo:

- a. vyžadovať od organizátora súťaže, aby plnil vopred stanovené podmienky súťaže,
- b. byť vopred oboznámený s kritériami hodnotenia,
- c. vyžadovať od organizátora podujatia potvrdenie o účasti, prípadne o umiestnení v súťaži.

2. Súťažiaci je povinný:

- a. akceptovať pravidlá, podmienky a kritériá súťaže, propozície (metodicko-organizačné pokyny) a pokyny organizátora,
- b. v dôsledku nesplnenia akýchkoľvek podmienok uvedených v týchto propozíciách nemusí byť súťažiaci/kolektív prijatý do súťaže alebo môže byť zo súťaže vyradený,
- c. súťažiaci prihlásením do súťaže vyhlasuje, že berie na vedomie, že vyhlasovateľ súťaže:
 - I. vyhotovením a/alebo použitím fotodokumentácie a/alebo videodokumentácie s jeho podobizňou nijakým spôsobom nezasahuje do práv súťažiaceho na ochranu osobnosti, ustanovených § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej OZ),
 - II. obrazové snímky (podobizne) súťažiaceho budú vyhotovené a budú ako súčasť fotodokumentácie a/alebo videodokumentácie podľa predchádzajúceho bodu použité primeraným spôsobom len a výslovne na umelecké účely a/alebo tlačové spravodajstvo a z uvedeného dôvodu, v súlade s § 12 ods. 3 OZ, súhlas dotknutého súťažiaceho nie je potrebný,
 - III. použitie obrazových snímkov (podobizní) súťažiaceho podľa predchádzajúceho bodu nie je v rozpore s jeho oprávnenými záujmami;
- d. súťažiaci vo veku do 18 rokov sú povinní prísť na súťaž v sprievode dospeléj osoby (pedagóga, rodiča alebo inej dospeléj osoby), ktorá chráni ich bezpečnosť a rieši ich problémy organizačného či sociálneho charakteru,
- e. súťažiaci prihlásením do súťaže vyhlasuje, že jeho súťažný umelecký výkon, prípadne autorské dielo použité v rámci súťažného umeleckého výkonu, nezasahuje do práv a právom chránených záujmov tretích osôb a má usporiadané všetky práva viažuce sa k súťažnému umeleckému výkonu a/alebo v rámci neho použitému autorskému dielu.
- f. súťažiaci prihlásením do súťaže udeľuje Národnému osvetovému centru a organizátorom jednotlivých kôl súťaže bezodplatný súhlas na použitie svojho súťažného umeleckého výkonu v zmysle § 97 a nasl. zákona č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon, a to najmä, avšak nielen na vyhotovenie originálu i rozmnoženiny záznamu svojho umeleckého výkonu a sprístupňovanie záznamu umeleckého výkonu verejnosti v rámci realizácie aktivít a na účely šírenia osvetovej činnosti v pôsobnosti organizátorov jednotlivých kôl súťaže a Národného osvetového centra.

- g. súťažiaci vyhlasuje, že sa oboznámil s podmienkami spracúvania osobných údajov Národným osvetovým centrom, ktoré sú dostupné na www.nocka.sk alebo v Národnom osvetovom centre.

Čl. 13

Vyhodnotenie súťaže

Výsledky nižších kôl zverejňujú jednotliví organizátori na svojich webových stránkach a vyplňajú Protokol o udelení cien a výsledkov prostredníctvom elektronického systému Národného osvetového centra. Hodnotiace správy predsedov odborných porôt sa tiež vyplňajú v elektronickom systéme NOC. Výsledky a hodnotiace správy dostanú k dispozícii všetci kompetentní, ktorí potrebujú s materiálmi ďalej pracovať (v súlade so smernicou).

Výsledky celoštátneho kola zverejňuje Národné osvetové centrum na svojom webovom sídle a sociálnych sieťach. Hodnotiace správy každého člena celoštátnej poroty sa posielajú odbornému pracovníkovi pre umelecký prednes NOC. Hodnotenie celého ročníka súťaže zostaví odborný pracovník NOC ako hlavný zodpovedný za celoštátnu odbornú komisiu.

Čl. 14

Zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia účastníkov súťaže

1. Počas organizovania súťaže musí byť dodržaná bezpečnosť a ochrana zdravia (ďalej len „bezpečnosť“) všetkých účastníkov súťaže a sprievodných podujatí.
2. Za dodržiavanie bezpečnosti počas súťaže zodpovedá organizátor súťaže.
3. Do miesta konania súťaže a späť cestujú deti a žiaci v sprievode pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca školy alebo školského zariadenia alebo v sprievode inej plnoletej osoby, ktorú písomne poveril riaditeľ školy alebo školského zariadenia s informovaným súhlasom zákonného zástupcu dieťaťa alebo žiaka.